

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 110/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudíša a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Ladislavom Ščurym, PhD., advokátom, Mierová 1725, Čadca, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Cdo 181/2019 z 15. júla 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 12. októbra 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 17 ods. 1 a 2 Všeobecnej deklarácie ľudských práv (ďalej len „všeobecná deklarácia“), ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 5 Cdo 181/2019 z 15. júla 2021 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Sťažovateľ navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a priznať mu finančné zadost'učinenie vo výške 4 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ si žalobou podanou na Okresnom súde Čadca (ďalej len „okresný súd“) a vedenou pod sp. zn. 12 C 27/2015 proti Slovenskej republike, v mene ktorej konal Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, Bratislava (ďalej len „žalovaná“), uplatnil nárok na náhradu škody vo výške 3 667,50 eur, ktorá mu mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom Okresného úradu Čadca, odboru katastrálneho tým, že „neznížil“ výmeru parcely [REDAKOVANÉ] z pôvodnej výmery 665 m² na 13 m² v dôsledku osvedčenia vyhlásenia o vydržaní [REDAKOVANÉ], ktorého súčasťou bol i geometrický plán č. 90/2002, na podklade ktorého vznikli novovytvorené parcely [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ktoré boli odpredané iným osobám ako sťažovateľovi v roku 2004) na výmeru 13 m², v dôsledku čoho

došlo k duplicitnému odpredaju pozemku (sťažovateľovi v roku 2008) a duplicitnému vlastníctvu (čo sa týka rozsahu 652 m²), a to v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Okresný súd rozsudkom z 9. novembra 2017 žalobu zamietol s odôvodnením, že právo na vydanie bezdôvodného obohatenia má prednosť pred právom na náhradu škody voči štátu z titulu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci. Okresný súd nepovažoval za preukázané (a sťažovateľ to ani netvrdil), že by sa u predávajúceho alebo jeho právnych nástupcov (tvrdiac, avšak nepreukazujúc, že predávajúci zomrel) domáhal vydania bezdôvodného obohatenia, resp. že takáto jeho aktivita bola bezúspešná, teda že neúspešne vyčerpал možnosti reparácie straty na svojom majetku od subjektu, ktorý sa na jeho úkor obohatil. Z tohto pohľadu vyhodnotil žalobu sťažovateľa ako predčasnú.

3. Na základe odvolania podaného sťažovateľom Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 30. novembra 2018 potvrdil rozsudok okresného súdu a žalovanej priznal plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodil z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Najvyšší súd v napadnutom rozsudku konštatoval, že dovolací dôvod je nedôvodný, a preto dovolanie zamietol a žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti dôvodí, že „*ak by Okresný úrad Čadca vykonal správne zápis výmery pozemku [REDAKOVANÉ] v zmysle geometrického plánu už v roku 2004, ktorým boli vytvorené katastrálne parcely registra C a správne zmenšil výmeru parcely registra [REDAKOVANÉ] v k. ú. [REDAKOVANÉ], tak by nikdy nedošlo k predaju pozemku v pôvodnej výmere 665 m², ale previedol by sa len podiel z výmery 13 m², ktorá mala byť správne evidovaná Okresným úradom Čadca - katastrálnym odborom v tejto výške. V konaní som sa ako dovolateľ (žalobca) domáhal náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Okresného úradu Čadca - katastrálnym odborom (žalovaný). Na základe žiadosti zo dňa 11.09.2014, ktorým som požiadal katastrálny úrad o preskúmanie duplicitného zápisu po mojom dôvodnom podozrení, že predmetné nehnuteľnosti, ktoré mi predávajúci [REDAKOVANÉ] predal podľa registra E, predal na dvakrát, nakoľko tieto boli geometricky zamerané a z registra E mali byť vymazané, žalovaný po podrobnom preskúmaní v zmysle § 59 ods. 1 písm. a), ods. 5 Katastrálneho zákona vykonal opravu zápisu v nadväznosti na ust. § 59 Katastrálneho zákona, ktoré umožňuje podľa vyjadrenia správy katastra opraviť výmery parciel registra E neformálnym spôsobom bez rozhodnutia a vykonal tak po niekoľkých rokoch od realizácie vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v mojom spoluvlastníctve. Žalovaný uvedeným nesprávnym úradným postupom mi ako sťažovateľovi spôsobil škodu vo výške 3.667,50 Eur.“.*

6. Porušenie označených práv všeobecnými súdmi vrátane najvyššieho súdu a jeho napadnutým rozsudkom sťažovateľ odôvodňuje tým, že „*všeobecné súdy sa snažili svoju vec, akoby upratať bez toho, aby sa jej náležitě venovali a to už nehovorím, že ich rozhodnutia sú v rozpore s pravidlami formálnej logiky, pretože v nich absentujú jasné a zrozumiteľné odpovede na podstatné právne*

a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany vo vzťahu k relevantnej náhrade škody, k premlčanému nároku titulom bezdôvodného obohatenia ako i vo vzťahu k úmrtiu [REDAKOVANÉ] (zomrel v roku 2010 a žaloba bola podaná v roku 2015)... Všeobecné súdy využívali pri právnom posúdení veci stále nejaké iné argumenty v neprospech žaloby bez toho aby sa zamysleli nad tým, že skutočne pokiaľ by žalovaný opravil výmeru pri zápise právneho úkonu z 665 m² na 13 m², tak by sa nestala akákoľvek nezrovnalosť pri kúpnej zmluve a dokonca sám žalovaný túto chybu odstránil teda uznal svoje pochybenie a aj z tohto dôvodu je jednoznačne daný jeho nesprávny úradný postup a vznik spôsobenej škody.“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Sťažovateľ je presvedčený, že prílišným formalizmom a (nepripustne zužujúcou) interpretáciou zákonných ustanovení (bez zohľadnenia všetkých okolností prípadu) dospel najvyšší súd v napadnutom rozsudku k záveru, ktorý je extrémne nespravodlivý, arbitrárny a došlo ním k porušeniu jeho práv.

8. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

9. Vychádzajúc z uvedeného, bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti v zmysle § 56 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) posúdiť, či tieto požiadavky kladené na rozhodnutie najvyšší súd rešpektoval, minimálne v takej miere, ktorá je z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či nie je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená.

10. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

11. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k týmto označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

12. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie z dôvodu procesnej vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

14. Najvyšší súd dovolacie dôvody sťažovateľa (identické s námietkami uplatnenými v ústavnej sťažnosti) zhrnul konštatovaním (bod 3.3 odôvodnenia napadnutého rozsudku), že *„rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení, pretože sa zaoberal prioritou nárokovania škody z titulu bezdôvodného obohatenia u predávajúceho a až následne jeho nárokom na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom a nezaoberal sa skutkovým naplnením znakov bezdôvodného obohatenia. Dovolateľ tiež namietal, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu bolo založené na príliš formalistickom výklade práva a nezohľadnilo špecifiká prípadu a nevyporiadalo sa so všetkými námietkami. V dovolaní rozsiahlo citoval viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu riešiace jednotlivé predpoklady zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci. V súvislosti s príliš formalistickým prístupom súdov v základnom konaní poukázal na Nález ÚS SR zo dňa 13.2.2013 sp. zn. II. ÚS 165/2012.“*

15. Dovolačný súd sa nestotožnil s názorom sťažovateľa (dovolateľa) a dospel k záveru, že z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu jasne vyplýva (s poukazom na jeho konkrétne časti), prečo odvolací súd považoval nárok sťažovateľa za neopodstatnený, pričom dostatočným spôsobom uviedol, z akého dôvodu vznikla sťažovateľovi voči predávajúcemu [REDAKOVANÉ] pohľadávka z titulu bezdôvodného obohatenia, ktorej uspokojenie má prednosť pred uspokojením pohľadávky z titulu náhrady škody voči štátu. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) spĺňa všetky zákonom vyžadované náležitosti.

16. Poukazujúc na skutočnosť, že k odopretiu výkonu spravodlivosti môže dôjsť aj porušením princípu právnej istoty (čo namietal sťažovateľ v dovolaní), pristúpil najvyšší súd k preskúmaniu veci aj z tohto hľadiska. Poukázal na rozhodovacia prax ústavného súdu, v ktorej bolo opakovane konštatované, že právo na vydanie bezdôvodného obohatenia má „prednosť“ pred právom na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu (orgánu verejnej moci) alebo jeho nesprávnym úradným postupom, a dospel k záveru, že *„právo na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci orgánom verejnej moci si možno uplatniť len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej vzniklo aj právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, nemohla dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z titulu bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto tento prospech na jej úkor získal, a je povinný jej ho vydať, pričom dotknutá fyzická osoba alebo právnická osoba musí preukázať, že sa bez vlastného zavinenia nemohla domôcť vydania bezdôvodného obohatenia; toto stanovisko je v súlade so zásadou, resp. s požiadavkou, aby sa nikto bezdôvodne neobohacoval*

na úkor inej osoby. V tejto súvislosti si treba uvedomiť, že súčasťou majetku určitej fyzickej alebo právnickej osoby je totiž aj jej pohľadávka voči tretej osobe, v tomto prípade pohľadávka z titulu práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Samozrejme, poškodený by sa mohol domáhať náhrady tej časti škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, ktorá by prevyšovala sumu bezdôvodného obohatenia tretej osoby, aj bez ohľadu na to, či sa poškodený domohol alebo domáhal vydania bezdôvodného obohatenia od tretej osoby.

Ak osobe dotknutej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nedávnym úradným postupom vzniklo právo na vydanie predmetu bezdôvodného obohatenia, táto osoba musí orgánu konajúcemu v mene štátu v rámci predbežného prerokovania nároku na náhradu škody, resp. súdu v prípadnom súdnom konaní o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci predložiť dôkazy preukazujúce, že bez zanechania dedičstva zomrela, resp. bez právneho nástupcu zanikla právnická osoba, ktorá sa na jej úkor bezdôvodne obohatila, súd v osobitnom konaní o vydanie predmetu bezdôvodného obohatenia jej žalobu zamietol z dôvodu premlčania práva na vydanie predmetu bezdôvodného obohatenia. V danej veci z obsahu spisu takéto dôkazy nevyplývajú.“.

17. Právny názor najvyššieho súdu o nedôvodnosti sťažovateľom podaného dovolania spôsobujúcej jeho zamietnutie je v napadnutom rozhodnutí zdôvodnený presvedčivo a vyčerpávajúcim spôsobom. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom ozrejmil (opierajúc sa aj o rozsiahlu judikatúru) dôležitosť vyriešenia otázky prednosti práva na vydanie bezdôvodného obohatenia pred právom na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu štátu, ktorú považoval za kľúčovú. Zároveň sa dostatočným spôsobom zaoberal aj relevantnými námietkami sťažovateľa uvedenými v dovolaní.

18. Ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu, ktorý by nemal oporu v procesných kódexoch, ktoré bol najvyšší súd v čase svojho rozhodovania povinný na daný prípad aplikovať. Najvyšší súd rozhodol zákonom predpokladaným spôsobom, rešpektujúc pritom citovanú relevantnú právnu úpravu, ako aj judikatúru ústavného súdu. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu tak nevykazuje znaky arbitrárnosti a zjavnej nezlučiteľnosti jeho účinkov s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, a jeho právne závery považuje ústavný súd za ústavne udržateľné.

19. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nie je postačujúca sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup všeobecného súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V takom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

20. Na základe už uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako takú ju v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

21. V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy ústavný súd uvádza, že o jeho prípadnom porušení by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením. Táto súvzťažnosť vyplýva z previazanosti posúdenia ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu s predmetom jeho rozhodovania, ktorým bolo majetkové právo. Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a porušením základného práva sťažovateľa upraveného v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, neprichádzala do úvahy ani príčinná súvislosť s namietaným porušením základných práv sťažovateľa zaručených v čl. 20 ústavy a vzhľadom na to ústavný súd aj túto časť ústavnej sťažnosti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

22. Sťažovateľ namietal aj porušenie základného práva podľa čl. 17 ods. 1 a 2 všeobecnej deklarácie, avšak v tejto časti ústavnej sťažnosti absentuje akákoľvek relevantná argumentácia, čo bolo dôvodom na odmietnutie tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde, teda pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

23. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. marca 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu